

РЕЦЕНЗИЯ

от професор д-р Асен Кънчев Рахнев

за дисертационен труд на тема:

**„Приложение на компетентностно ориентирания подход в обучението с използване на информационни и комуникационни технологии”
с автор Кирина Димитрова Бойкова**

**за придобиване на образователна и научна степен „Доктор”
в област на висше образование: „1. Педагогически науки”,
професионално направление: „1.3. Педагогика на обучението по ...”,
докторска програма: „Методика на обучението по информационни технологии”**

1. Общо описание на представените материали

Със заповед № Р33-1676/20.04.2018 г. на Ректора на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски” съм определен за член на научното жури във връзка с процедурата за защита на дисертационен труд на тема „Приложение на компетентностно ориентирания подход в обучението с използване на информационни и комуникационни технологии” за придобиване на образователната и научна степен „Доктор”, област на висше образование: „1. Педагогически науки”, професионално направление: „1.3. Педагогика на обучението по ...”, докторска програма (научна специалност): „Методика на обучението по информационни технологии” от Кирина Димитрова Бойкова – докторант на самостоятелна подготовка към катедра „Обучение по математика, информатика и информационни технологии” на Факултета по математика и информатика при Пловдивския университет „Паисий Хилендарски” с научни ръководители проф. д-р Коста Андреев Гъров и доц. д-р Иван Илиев Шотлеков.

Представеният от Кирина Димитрова Бойкова комплект материали е в съответствие с чл. 36, ал. 1 от Правилника за развитие на академичния състав на ПУ „Паисий Хилендарски” и включва следните документи:

- Автобиография по европейски формат;
- Диплома за образователно-квалификационна степен „магистър” с рег. № ПБК-126/31.10.2013 г. и приложение серия ПУ 2013, № 053674 ;

- Заповед № P33-1138/26.03.2016 г. за зачисляване в докторантура;
- Заповед № 9/12.04.2016 г. за комисия за провеждане на изпит от индивидуалния учебен план;
- Протокол за издържан изпит от индивидуалния учебен план от 19.04.2016 г.;
- Дисертационен труд;
- Автореферат;
- Списък на публикациите по темата на дисертационния труд;
- Копия на публикациите по темата на дисертационния труд;
- Протокол от КС за готовността на кандидата за предварително обсъждане с № 15-2017/2018 от 06.03.2018 г.
- Заповед на Ректора № P33-1141/15.03.2018 г. за разширяване на състава на КС;
- Протокол от предварителното обсъждане в катедрата с № 16 от 20.03.2018 г.;
- Заповед № P33-1372 от 28.03.2018 г. за отчисляване от докторантура;
- Декларация за оригиналност и достоверност на приложените документи;
- Справка за спазване на специфичните изисквания на ФМИ;
- Комплект с всички документи на електронен носител.

Документите са добре оформени и подредени.

2. Кратки биографични данни на докторанта

Кирина Димитрова Бойкова завършва висше образование в Пловдивски университет “Паисий Хилендарски” през 2010 г. Придобива степен „бакалавър“ по специалност „Английска филология“. Същата година специализира „Туризъм“. През 2013 г. завършва с отличен успех и получава магистърска степен по специалност „Английска филология - превод и бизнес комуникация“ в ПУ “Паисий Хилендарски”.

От 2012 г. и по настоящем работи като асистент и преподавател по английски език във ФМИ при ПУ “Паисий Хилендарски”. През 2012-2015 г. преподава английски език в ИЧС гр. Пловдив. Преподавателската си практика започва в началото на 2012 г. в „Център за развитие – Тера“.

Кирина Бойкова участва в екип в студентската организация AIESEC и в два проекта на ФМИ при ПУ „Паисий Хилендарски“.

3. Оценка на актуалността на темата на дисертационното изследване и целесъобразността на поставените цели

Представеният за рецензиране дисертационен труд „Приложение на компетентностно ориентирания подход в обучението с използване на информационни и комуникационни технологии” е посветен на въвеждането на набор от ключови компетентности с цел да се подобрят образователните постижения на младите хора, ориентирани към професионална реализация в технологичния сектор. Интердисциплинарният статус на ключовите компетентности предполага всички изучавани от студентите дисциплини да имат принос към тяхното придобиване, формиране и развитие.

Може да се счита, че разглежданият в дисертационния труд проблем е актуален.

4. Характеристика, анализ и оценка на дисертационния труд

Дисертационният труд на Кирина Бойкова е структуриран в увод, четири глави, заключение и библиография в общ обем от 201 страници, от които 182 са основен текст и 7 приложения в 19 страници. Списъкът на използваната литература е от 200 заглавия, от които 87 са на английски език. Самостоятелно към дисертационния труд е приложено и учебно помагало от 85 страници.

Основната цел на дисертационния труд е конструиране и апробиране на технологичен образователен модел (с варианти на учебно-познавателно съдържание в сферата на ИКТ) за формиране на професионални и ключови компетентности у студентите от ФМИ в процеса на подпомогнатото от информационни и комуникационни технологии компетентностно ориентирано чуждоезиково обучение.

В увода добре са описани мотивите за избор на темата на изследването, цел на изследването, обект на изследването, предмет на изследването, основна хипотеза, методи и задачи на изследването и са дефинирани основните понятия.

Първа глава разглежда и анализира научната литература, посветена на изследвания проблем. Дефинират се основните понятия, поставят се теоретичните основи на компетентностно ориентирания подход в образованието, отчитайки изискванията на сектор Информационни технологии за реформа на образователната система.

Във **втора глава** е представен разработеният от автора компетентностен модел за формиране и оценка на професионални и ключови компетентности у студентите от ФМИ. Разглежда се структурата на технологичен образователен модел и връзките между целите

на обучението, учебното съдържание и задачи, както и очакваните резултати от обучението.

В **трета глава** се описват етапите на педагогическия експеримент, формирането на групите, които участват в изследването, определят се променливи. Представят се критериално-ориентиран дидактически тест за постижения, анкета за самооценка на компетенции и пряко, частично структурирано наблюдение на дейността на студентите като технология за конструиране и прилагане на методически инструменти.

В **четвърта глава** се анализират и интерпретират резултатите от изследването и се разкриват връзките и зависимостите в изучаваните процеси и явления. Аргументиран е изборът на статистически методи за обработка на информацията. Направени са съответните изводи, обобщения и препоръки за развитието на образователния модел.

В **Заклучението** са представени постигнатите резултати. Анализът на резултатите, получени от експерименталното изследване на разработения технологичен модел показва, че прилагането му в обучението на студентите от ФМИ допринася за формиране и развитие на желаните нива на компетентност. Моделът позволява интегриране на ключовите компетентности на студентите от ФМИ с тяхното чуждоезиково обучение и лесно да бъде адаптиран за целите на обучението и по други учебни дисциплини. Разгледана е перспективата за бъдещо развитие. Представени са основните приноси на дисертационния труд. Посочени са изнесените доклади и публикации по темата.

В **приложенията** са включени предварителни и заключителни тестове, илюстрации на честотите в броя на резултатите, получени от тях и др.

Приложеното учебно помагало „Basic ICT English“ е авторска система за чуждоезиково обучение, която е разработена за целите на научното изследване. Състои се от осем методически единици.

Дисертационният труд е много добре оформен, представени са много илюстративни цветни материали – таблици, схеми, графики и диаграми. След всяка глава са направени изводи.

Считам, че целта, поставена в дисертационния труд, е постигната и хипотезата е потвърдена.

5. Преценка на публикациите по дисертационния труд

Списъкът на авторските публикации се състои от 7 заглавия. Този брой е достатъчен като количествен критерий за получаване на научната и образователна степен доктор.

На четири от публикациите Бойкова е единствен автор. Три от публикациите са в съавторство с Ваня Иванова, а две и с Деница Шаркова. Пет са на английски език, а две на български език.

Част от резултатите, получени в изследването, са апробирани в няколко научни проекта - Т15-ФМИИТ-004 „Изследвания в областта на иновационни ИКТ с ориентация към бизнеса и обучението“, НИ15-ФМИ-004 „Иновативни фундаментални и приложни научни изследвания по компютърни науки, математика и педагогика на обучението” и др.

Част от резултатите, получени в изследването, са докладвани на 2 конференции, независимо че са номерирани от 6 до 7.

Няма представени данни, че предложените идеи и резултати са намерили отзвук в специализираната научна литература – не е представен списък с цитирания.

6. Приноси и значимост на разработката за науката и практиката

Основните приноси в дисертационното изследване обобщено могат да се формулират като научно-приложни и приложни:

Научно-приложни:

- Конструиран и апробиран е технологичен образователен модел за формиране и развитие на професионални и ключови компетентности у студентите в процеса на компетентностно ориентирано обучение, подпомогнато от информационните и комуникационните технологии;
- Конструиран е компетентностен модел за формиране и оценка на професионални и ключови компетентности. Всяка компетентност се характеризира с наименование, препоръчително ниво на проявление, поведенчески индикатори, пътища за придобиване и инструменти за оценяване.

Приложни:

- Разработено е учебно съдържание за компетентностно ориентираното обучение, което се състои от осем методически единици. Основните компоненти в структурата на отделните уроци са обединени по начин, позволяващ ефективно постигане на поставените образователни цели;
- Разработен и апробиран е методически инструментариум за диагностика и оценка на нивото на придобитите от студентите професионални и ключови компетентности. Селектирана система от критерии за оценяване.

Връзките между приносите, задачите, мястото на описание в дисертационния труд и направените публикации са сполучливо описани в специална таблица.

7. Оценка на автореферата

Авторефератът съдържа 32 страници и добре отразява основните положения, получените приноси в дисертационния труд и тяхната апробация.

8. Критични забележки и препоръки

Нямам съществени забележки и препоръки.

Добре е докторантката да се запознае и със съвременни ИСТ технологии, като Web 3.0, Web 4.0 и др., а също и с някои от проектите на ФМИ.

9. Лични впечатления

Познавам Кирина Бойкова от назначаването ѝ във ФМИ като добър и съвестен преподавател и колега.

10. Заключение

Представеният дисертационен труд отговаря напълно на изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за прилагане на ЗРАСРБ, Правилника за развитие на академичния състав на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски” и специфичните изисквания на Факултета по математика и информатика при ПУ „Паисий Хилендарски” за придобиване на образователната и научна степен „доктор”.

Давам положителна оценка за дисертационния труд, автореферата, научните публикации и научните приноси на Кирина Димитрова Бойкова.

Постигнатите резултати ми дават основание да предложа на членовете на научното жури да бъде присъдена образователната и научна степен „доктор” на **Кирина Димитрова Бойкова** в област на висше образование: „1. Педагогически науки”, професионално направление „1.3. Педагогика на обучението по ...”, докторска програма: „Методика на обучението по информатика и информационни технологии”.

04.06.2018 г.

гр. Пловдив

Рецензент:

/проф. д-р Асен Рахнев/